

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут**

Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Наталія ЗАМКОВА
Наталія ЗАМКОВА

10 березня 2021 р.

**ПРОГРАМА
вступних фахових випробувань**

Ступінь вищої освіти	«бакалавр»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціалізація/ освітні програми	«Фінанси, банківська справа та страхування»

Вінниця 2021

ВСТУП

Порядок проведення вступних випробувань, спосіб та місце оприлюднення їх результатів визначені в Положенні про Приймальну комісію Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ, яке оприлюднено на офіційному сайті інституту.

До фахових вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» допускаються особи, які здобули ступень вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста/спеціаліста (або такого, що здобувається), яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Відповідно до правил прийому на навчання до Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ вступні фахові здійснюються фаховими атестаційними комісіями.

Фахова атестаційна комісія перевіряє професійну підготовку вступників, дає оцінку якості вирішення тестових завдань з базових дисциплін, оцінює їх рівень знань та умінь передбачених освітньо-професійною програмою.

Метою проведення вступних випробувань є забезпечення конкурсних засад при зарахуванні у Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» шляхом виявлення рівня підготовленості вступників по професійно-орієнтованих дисциплінах і оцінка рівня знань та умінь, передбачених освітньо-професійною програмою.

На фахові вступні випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» виносяться завдання з наступних дисциплін:

1. Гроші та кредит
2. Бюджетна система
3. Фінанси
4. Податкова система
5. Страхування

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Тема 1. Природа грошей

Необхідність грошей. Сутність грошей як загального еквівалента. Історичний розвиток форм вартості та грошей. Вартість грошей та засоби її вимірювання. Роль грошей у кругообігу доходів і продуктів. Раціоналістична й еволюційна концепція походження грошей. Основні функції грошей. Гроші як міра вартості. Гроші як засіб обігу. Гроші як засіб платежу. Гроші як засіб нагромадження. Світові гроші. Взаємозв'язок і взаємообумовленість грошових функцій. Форми грошей та їх еволюція. Товарні гроші. Металеві гроші. Паперові (символічні) гроші. Кредитні гроші та закони їх обігу.

Вексель. Банкнота. Чек. Кредитна картка. Депозитні та електронні гроші.

Роль грошей у системі суспільного відтворення. Гроші як засіб обліку та контролю над мірою праці та мірою споживання. Роль грошей у процесі формування цін. Гроші як інструмент стимулювання та регулювання суспільного виробництва. Місце грошей у системі формування, розподілу та перерозподілу національного доходу. Роль грошей у розвитку міжнародних інтеграційних процесів. Теорії грошей: номіналістична, металістична теорії та їх еволюція. Класична кількісна теорія грошей та її основні версії. Сучасний монетаризм.

Тема 2. Грошовий ринок

Суть грошового ринку. Основні канали грошового ринку. Структура грошового ринку. Ринок грошей (монетарний ринок). Ринок капіталів. Попит на гроші. Теоретичні моделі попиту на гроші. Основні мотиви (джерела) сукупного попиту на гроші: попит на гроші для трансакцій та попит на гроші як на активи. Чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Номінальний та реальний попит на гроші.

Пропозиція грошей. Загальні теоретичні положення пропозиції грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Грошова база. Банківські резерви. Грошовий мультиплікатор. Роль кредитної системи у формуванні пропозиції грошей. Банкнотна та депозитна емісія. Рівновага на грошовому ринку. Рівноважна процентна ставка.

Тема 3. Грошовий оборот і грошові потоки

Грошовий оборот. Сукупний грошовий оборот і оборот грошей у межах індивідуального капіталу. Основні суб'єкти грошового обороту: фірми, сімейні господарства, державні структури фінансові посередники.

Структура сукупного грошового обороту. Грошовий обіг. Фіскально-бюджетний оборот. Кредитний оборот. Фінансовий оборот. Основні сфери грошового обороту. Безготівковий грошовий оборот. Готівковий грошовий оборот. Співвідношення між готівковим і готівковим грошовим оборотом. Канали надходження грошей та їх вилучення з грошового обороту. Модель сукупного грошового обороту. Грошові потоки. Структура грошових потоків. Грошові потоки припливу та грошові потоки відпливу. Механізм балансування грошових потоків.

Грошова маса та її структура. Агрегатний метод класифікації функціональних форм грошей. Характеристика грошових агрегатів. Особливості побудови показників грошової маси в Україні. Закони грошового обігу. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія грошей комерційними банками. Грошовий мультиплікатор.

Тема 4. Інфляція та грошові реформи

Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу. Інфляція та дефляція. Суть інфляції та її основні форми: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита й закрита інфляція. Класичні, монетарні та загальноекономічні чинники інфляції. Інфляція попиту. Фіскальна інфляція. Інфляція витрат. Імпортна інфляція. Основні показники вимірювання інфляції. Методи регулювання інфляції. Дефляційна політика (регулювання попиту). Політика доходів. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Особливості інфляційного процесу в Україні. Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально-економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ. Становлення нової грошової системи. Часткова зміна грошової системи. Проведення спеціальних стабілізаційних заходів. Основні методи стабілізації валют: дефляція, деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація. Основні моделі грошових реформ. Грошові реформи формального типу. Грошові реформи конфіскаційного типу. Реформи паралельного (консервативного) типу. Грошові реформи в Україні.

Тема 5. Ринок цінних паперів

Ринок цінних паперів як особлива складова грошового ринку. Види цінних паперів та їх характеристика. Номінальна та ринкова вартість цінних

паперів. Курси акцій та облігацій; фактори, які на них впливають.

Учасники ринку цінних паперів. Структура ринку цінних паперів. Первинний ринок цінних паперів та його характеристика. Вторинний ринок цінних паперів: біржовий та позабіржовий. Фондова біржа та її роль у ринковій економіці. Функції, принципи організації та управління фондовою біржею. Допуск цінних паперів до біржових операцій (лістинг). Котирування цінних паперів. Біржові індекси. Біржовий бюлетень. Операції на фондовій біржі та їх класифікація. Формування ринку цінних паперів в Україні. Досвід роботи провідних фондових бірж світу.

Тема 6. Валютні відносини та валютні системи

Поняття валюти. Призначення та сфера використання валюти. Види валюти: національна, іноземна, колективна. Суть та види валютних відносин. Валютний курс, його функції. Порядок визначення валютних курсів. Регулювання валютних курсів. Валютна інтервенція. Валютний демпінг. Дисконтна політика. Девальвація та ревальвація. Режим валютного курсу в Україні. Конвертованість валют. Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Структура валютного ринку. Валютні операції. Види валютних операцій. Котирування валют. Валютні ризики та методи валютного страхування.

Валютне регулювання: суть та необхідність. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Валютні системи: поняття, структура, призначення. Основні елементи валютної системи. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Еволюція світової валютної системи. Європейська валютна система. Розвиток валютної системи України. Платіжний баланс, його загальна характеристика та структура. Методи регулювання платіжного балансу.

Тема 7. Сутність кредиту й кредитний механізм

Позичковий капітал як форма грошового капіталу. Основні ознаки позичкового капіталу. Ринок позичкових капіталів. Позичковий процент. Норма процента. Процентний ризик. Основні види процентних ставок: постійні, змінні. Макроекономічні та мікроекономічні фактори впливу на розмір процентної ставки. Необхідність і сутність кредиту. Основні функції кредиту. Роль кредиту в соціально-економічному просторі. Проблеми реалізації позитивних функцій кредиту в Україні.

Еволюція кредитних відносин. Ознаки кредиту в ринковій економіці. Функціональна характеристика кредитних відносин. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин. Економічні передумови можливості отримання кредиту.

Типи кредитних відносин. Теорії кредиту. Основні положення натуралістичної теорії кредиту. Основні положення капіталотворчої теорії кредиту. Загальна характеристика функціональних форм кредиту. Комерційний кредит. Об'єкт комерційного кредиту. Призначення та сфера функціонування комерційного кредиту. Розвиток комерційного кредиту в Україні. Споживчий кредит. Суб'єкти споживчого кредиту. Цілі та методи надання споживчого кредиту. Основні види споживчого кредиту. Державний кредит: суть і основне призначення. Класифікація державних позик. Державні цінні папери: облігації, скарбницькі зобов'язання, ощадні сертифікати. Міжнародний кредит. Суб'єкти та об'єкти міжнародного кредиту. Основні форми функціонування міжнародного кредиту. Роль міжнародного кредиту в системі розширеного відтворення. Міжнародний кредит в Україні. Банківський кредит. Класифікація банківських кредитів. Принципи та методи банківського кредитування. Механізм банківського кредитування. Форми забезпечення та страхування банківських кредитів. Характеристика окремих видів банківського кредиту.

Тема 8. Центральний банк та його роль в економіці

Центральний банк - орган державного грошово-кредитного регулювання економіки. Історичні аспекти організації центральних банків. Сучасні організаційно-правові форми центральних банків. Незалежність центральних банків. Особливості взаємовідносин центральних банків з виконавчою владою. Функції центрального банку. Емісія готівки й організація грошового обігу. Функція банку банків. Функція банку уряду. Реалізація грошово-кредитної політики. Грошово-кредитна політика. Основні типи грошово-кредитної політики: рестрикційна та експансіоністська. Загальні методи реалізації грошово-кредитної політики. Політика облікової ставки. Операції на відкритому ринку. Політика обов'язкових резервів. Політика рефінансування. Селективні способи реалізації грошово-кредитної політики.

Національний банк України: його завдання, функції та історія розвитку. Організаційна та функціональна структура НБУ. Повноваження Правління НБУ. Основні напрямки діяльності НБУ. Грошово-кредитна політика НБУ. Банківський нагляд. Формування інформаційної системи. Пасивні та активні операції НБУ.

Тема 9. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи

Суть і призначення комерційних банків у сучасному економічному просторі. Класифікація комерційних банків. Організаційна та функціональна

структура комерційного банку. Збори акціонерів (учасників) банку. Рада банку. Правління банку. Ревізійна комісія банку. Структурні підрозділи банку. Основні показники діяльності комерційних банків. Загальна характеристика банківських операцій. Економічний зміст банківського продукту та його класифікація.

Пасивні банківські операції. Банківські ресурси та їх структура. Власний капітал банку та його основні функції. Статутний фонд. Резервний фонд. Нерозподілений прибуток. Залучені кошти. Депозити та їх основні види. Депозити до запитання. Строкові депозити. Ощадні депозити. Недепозитні джерела залучення коштів. Активні операції комерційних банків. Основні види активів. Кредитні операції, їх сутність і призначення. Інвестиційні операції та їх види. Інвестиційний портфель та інвестиційна політика комерційного банку.

Суть комісійно-посередницьких банківських операцій. Розрахункові операції. Касові операції. Валютні операції. Консультаційні та інші послуги.

Тема 10. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи

Суть, функції та основні види спеціалізованих кредитно-фінансових установ. Об'єктивні передумови становлення та розвитку кредитно-фінансових інститутів. Основні напрямки діяльності сучасних спеціалізованих кредитно-фінансових установ. Страхові компанії: їх функціональна суть і форми організації. Об'єкти страхування та особливості їх страхування. Основні операції страхових компаній. Страхові премії. Пенсійні фонди. Організаційно-правові форми пенсійних фондів. Особливості функціонування пенсійних фондів. Операції пенсійних фондів.

Інвестиційні компанії. Інвестиційні компанії закритого та відкритого типу. Основні операції інвестиційних компаній. Позичково-ощадні асоціації. Фінансові компанії. Кредитні спілки. Ломбарди. Добродійні фонди. Міжбанківські об'єднання, їх роль і значення у функціонуванні кредитних систем. Класифікація міжбанківських об'єднань. Характерні риси міжбанківських об'єднань.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави

Соціально-економічна суть, необхідність, призначення бюджету держави. Сутність держави як визначальний фактор формування бюджету. Бюджет держави як економічна категорія. Роль і місце бюджету в системі розподільчих в перерозподільчих фінансових відносин. Бюджетна централізація ВВП та її об'єктивні межі. Забезпечення оптимальних пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Бюджетні важелі впливу на забезпечення економічного й соціального розвитку. Бюджетна модель суспільства. Місце та роль бюджету у системі фінансових ресурсів суспільства. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки. Бюджетні потоки.

Функції бюджету, їх характеристика, взаємозв'язок та особливості прояву в умовах ринкового середовища.

Бюджет як економічна категорія. Характерні ознаки бюджетних відносин: всеохоплюючий і перерозподільчий характер, законодавче регулювання, фондний характер концентрації державних коштів. Бюджет як фінансовий план, склад і структура його доходів і видатків. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави.

Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки та місце у системі державних фінансів. Бюджетні потоки та управління ними.

Бюджетне право і його роль у побудові бюджетної системи та організації бюджетного процесу. Бюджетний кодекс України.

Тема 2. Бюджетна політика та бюджетний механізм

Бюджет як інструмент економічної політики держави. Зміст та значення бюджетної політики, її взаємозв'язок з економікою.

Мета та основи завдання бюджетної політики. Підґрунтя, порядок визначення основних напрямків бюджетної політики на наступний бюджетний період, їх зміст.

Головні напрями бюджетної політики України. Характеристика основних напрямів бюджетної політики щодо доходів, видатків, фінансового забезпечення інвестицій, соціального захисту населення.

Бюджетна політика у вирішенні проблем сприяння процесу макроекономічної стабілізації та структурної перебудови економіки;

подоланні платіжної кризи і подальшому вдосконаленні податкової політики; вдосконаленні взаємовідносин центральних та регіональних органів влади.

Бюджетний механізм як інструмент реалізації бюджетної політики держави, його структура. Зміни в бюджетному механізмі під впливом економічних і соціальних умов. Необхідність та шляхи активізації механізму бюджетного впливу на суспільне виробництво в сучасних умовах. Складові бюджетного механізму.

Тема 3. Бюджет як основний фінансовий план держави

Місце і роль державного бюджету у системі фінансових планів. Державний бюджет як основний фінансовий план. Взаємозв'язок державного бюджету з іншими фінансовими планами в Україні. Відмінності між бюджетом як фінансовим планом та бюджетом як економічною категорією.

Правовий характер бюджету, його чинники. Закон про Державний бюджет України та його взаємозв'язок з іншими законами, що функціонують в Українській державі. Місце і роль бюджету у системі фондів грошових коштів.

Державний бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки. Місце і роль бюджету у фінансовій системі України. Державний бюджет як центральна ланка фінансової системи. Взаємозв'язок державного бюджету з іншими ланками фінансової системи України. Поняття бюджетного періоду.

Складові бюджету. Загальний і спеціальний фонди бюджету, їхнє призначення.

Бюджетна класифікація: необхідність, сутність і принципи побудови, характеристика підрозділів. Класифікація доходів бюджету, видатків бюджету, фінансування бюджету і боргу. Місцеві бюджети як складова бюджетної системи, їхня роль у соціально-економічному розвитку регіонів.

Необхідність бюджетного планування для якісного функціонування бюджетної системи. Економічний зміст бюджетного планування. Основні принципи бюджетного планування. Етапи і методи бюджетного планування.

Планування і прогнозування бюджетних ресурсів, які мобілізуються місцевими бюджетами. Завдання планування надходжень доходів у місцеві бюджети. Контроль за своєчасним надходженням доходів у місцеві бюджети.

Бюджетне прогнозування, його етапи та методи.

Тема 4. Профіцит бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Бюджетний профіцит та дефіцит, його сутність, причини виникнення, соціально-економічні наслідки. Економічна природа і механізм утворення дефіциту бюджет. Стан бюджету: рівновага доходів і видатків, бюджетний профіцит, бюджетний дефіцит. Чинники, що впливають на стан бюджету. Причина і основні наслідки дефіцитного фінансування державної діяльності. Основні чинники визначення бюджетного дефіциту в Україні в сучасних умовах. Аналіз діючої практики фінансування бюджетного дефіциту. Оптимальні джерела покриття бюджетного дефіциту

Бюджетний дефіцит як основний чинник державного кредиту. Роль і місце державного кредиту в покритті дефіциту бюджету. Передумови державного кредиту: наявність кредиторів, в яких є вільні кошти; довіра з боку кредиторів до держави; зацікавленість у наданні позик. Платоспроможність держави у погашенні боргів і виплаті доходу.

Тема 5. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи

Бюджетний устрій і бюджетна система. Основи бюджетного устрою: види бюджетів, принципи побудови бюджетної системи, розмежування доходів і видатків між бюджетами, взаємовідносини між бюджетами.

Склад і структура бюджетної системи України. Поєднання централізованих і децентралізованих бюджетів як основа демократичного бюджетного устрою.

Принципи, на яких ґрунтується бюджетна система України: єдності, збалансованості, самостійності, повноти, обґрунтованості, ефективності, субсидіарності, цільового використання бюджетних коштів, справедливості і неупередженості, публічності та прозорості, відповідальності учасників бюджетного процесу. Сутність принципів бюджетної системи.

Альтернативні принципи встановлення взаємозв'язку між централізованими і децентралізованими бюджетами: єдність бюджетної системи та автономність кожного бюджету. Визначальні ознаки єдності бюджетної системи, передумови її встановлення. Законодавче визначення бюджету держави як єдиного фонду грошових коштів. Переваги і недоліки бюджетної системи, побудованої на принципі єдності. Поняття і характерні ознаки принципу автономності бюджетів, його забезпечення. Автономність бюджетів як визначальна передумова раціональної та ефективної фінансової діяльності місцевих органів влади й управління.

Тема 6. Бюджетний процес та його учасники

Бюджетний процес в Україні, його суть, особливості та етапи.

Суть, принципи і завдання бюджетного планування в сучасних умовах господарювання. Бюджетне планування як складова фінансового планування. Місце і роль бюджетного планування у системі соціально-економічного планування в Україні. Економічні основи бюджетного планування в умовах ринкових відносин. Етапи та методи бюджетного планування.

Порядок складання проекту Державного бюджету України. Підготовча робота до складання проекту бюджету, характеристика основних етапів його складання. Функції Міністерства фінансів України, інших міністерств і відомств, органів місцевого самоврядування та виконавчої влади у процесі складання проекту Державного бюджету.

Розгляд і затвердження Державного бюджету України.

Порядок складання, розгляд і затвердження місцевих бюджетів в Україні.

Організація роботи з виконання бюджетів, роль і завдання фінансових органів. Функції фінансових органів у процесі виконання бюджетів.

Виконання дохідної частини бюджетів і роль органів Державної казначейської служби України та Державної податкової служби України. Функції, права та обов'язки органів Державної податкової адміністрації і Державної казначейської служби України у процесі виконання бюджетів.

Бюджетні призначення та асигнування, їхня характеристика.

Фінансування видатків бюджетів. Принципи і методи фінансування з бюджету. Організація виконання видаткової частини бюджетів. Функції органів Державної казначейської служби України і фінансових органів у процесі виконання видаткової частини бюджетів. Особливості фінансування видатків з бюджету в умовах ринкових відносин.

Порядок зміни бюджетних призначень і внесення змін до затвердженого бюджету

Тема 7. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання

Соціально-економічний зміст і мета міжбюджетних відносин. Суб'єкти міжбюджетних відносин. Загальні засади регулювання міжбюджетних відносин. Форми руху бюджетних ресурсів у процесі міжбюджетних відносин. Основні способи розмежування доходів і видатків між бюджетами. Причини територіальних відмінностей у формуванні доходів та у складі й обсягах видатків місцевих бюджетів.

Бюджетне регулювання, його необхідність та особливості здійснення. Завдання бюджетного регулювання. Види бюджетного регулювання. Мета і

шляхи досягнення вертикального і горизонтального бюджетного регулювання.

Фінансове вирівнювання. Методи бюджетного регулювання. Поняття та види міжбюджетних трансфертів. Характерні особливості дотації, субвенцій, коштів, що передаються до Державного бюджету України та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів. Проблеми удосконалення системи міжбюджетних відносин в Україні

Тема 8. Система доходів бюджету

Соціально-економічний зміст доходів бюджетів, методи їхнього формування та джерела. Склад і структура доходів бюджетів, їхня класифікація, принципи і порядок розподілу між окремими ланками бюджетної системи.

Правове регулювання процесу формування доходів. Податкова форма фінансових взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання.

Доходи державного та місцевих бюджетів.

Загальна характеристика податкових надходжень до бюджетів. Роль і місце податкових надходжень у доходах бюджетів.

Неподаткові надходження до бюджету та їхня характеристика. Роль і місце неподаткових надходжень у доходах бюджетів.

Загальна характеристика доходів від операцій з капіталом: надходження від продажу основного капіталу; надходження від продажу державних запасів товарів; надходження від продажу землі та нематеріальних активів; податки на фінансові операції та операції з капіталом.

Тема 9. Система видатків бюджету

Видатки бюджетів, їхня сутність, класифікація, принципи і порядок розподілу між окремими ланками бюджетної системи України.

Функції держави, їхній вплив на склад і структуру видатків бюджету. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Галузева і цільова структура бюджетних видатків. Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії.

Бюджетне фінансування. Форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державне фінансування інвестицій, позички з бюджету державним підприємствам, державні дотації. Методи бюджетного фінансування.

Кошторис як основний фінансовий план бюджетної установи. Види кошторисів та їхня структура. Порядок складання і затвердження кошторисів бюджетних установ.

Нормування видатків в Україні. Види норм видатків і нормативів, порядок їхнього встановлення.

Тема 10. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку

Роль бюджету у становленні економіки ринкового типу. Необхідність видатків бюджетів на розвиток народного господарства, їхня роль і місце у розвитку економіки, склад, структура і класифікація. Бюджет і структурна перебудова економіки України. Напрями і форми бюджетного фінансування народного господарства.

Бюджетні інвестиції, їхні види. Капітальні вкладення і джерела їхнього фінансування. Конкурсний відбір об'єктів бюджетного інвестування, його завдання і критерії. Порядок планування та фінансування капітальних вкладень.

Особливості планування і фінансування видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, дорожнього господарства, зв'язку, телекомунікацій та інформатики, інших послуг, пов'язаних з економічною діяльністю.

Видатки бюджету на розвиток сільського господарства, лісового господарства, рибальства і мисливства. Особливості планування та фінансування операційних видатків.

Видатки бюджетів на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності. Роль бюджетів у розвитку науки в Україні.

Склад видатків на науку та джерела їхнього фінансування. Порядок планування і фінансування видатків наукових установ Академії наук України та інших бюджетних науково-дослідних організацій і дослідно-конструкторських робіт.

Методика визначення окремих видів доходів і видатків за кошторисом.

Особливості планування доходів і видатків у відомчих наукових закладах, вищих закладах освіти та інших госпрозрахункових науково-дослідних організаціях.

Методика визначення вартості та собівартості науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт і фінансових результатів.

Тема 11. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

Необхідність, суть, форми і види соціального захисту населення. Економічний зміст соціального захисту населення, джерела його фінансування. Роль бюджету у виконанні програми соціального захисту населення в Україні. Склад видатків на соціальний захист населення, порядок їхньої виплати. Фінансування установ і заходів із соціального забезпечення. Роль бюджетів у розвитку соціальної сфери в Україні. Особливості, форми, методи і джерела фінансового забезпечення соціальної сфери.

Роль бюджетів у розвитку освіти в Україні. Бюджетні навчальні заклади, особливості організації їхньої діяльності. Джерела фінансового забезпечення освіти. Склад, структура і динаміка видатків на освіту в Україні, особливості їхнього планування і фінансування.

Оперативно-мережеві показники загальноосвітніх шкіл, їхня характеристика і порядок визначення. Штати і система оплати праці в загальноосвітніх школах. Тарифікація педагогічних працівників і планування фонду заробітної плати. Поточні та капітальні видатки шкіл. Порядок складання і затвердження кошторисів загальноосвітніх шкіл та визначення доходів і видатків за окремими елементами.

Особливості планування і фінансування видатків на утримання дитячих дошкільних, інтернатних та інших закладів освіти. Економічна і контролююча робота фінансових органів у процесі планування та фінансування видатків на освіту. Роль бюджетів у забезпеченні підготовки кадрів.

Система підготовки кадрів в Україні, особливості її функціонування і розвитку. Джерела фінансового забезпечення закладів підготовки кадрів. Склад, структура, динаміка видатків на підготовку кадрів в Україні, особливості їхнього планування і фінансування.

Оперативно-мережеві показники по вищій школі, їхнє значення та порядок визначення. Штати і система оплати праці у вищій школі. Порядок складання і затвердження кошторисів вищих навчальних закладів та визначення доходів і видатків за окремими елементами.

Особливості планування і фінансування видатків на утримання професійно-технічних і середніх спеціальних навчальних закладів. Економічна і контролююча робота у процесі планування і фінансування видатків на підготовку кадрів.

Роль бюджетів у розвитку системи охорони здоров'я в Україні. Бюджетні заклади охорони здоров'я, організація їхньої діяльності. Склад, структура і динаміка видатків на охорону здоров'я, особливості їхнього планування і фінансування. Фінансування медичних установ за нормативами

бюджетних видатків на одного жителя. Особливості організації фінансової діяльності закладів охорони здоров'я в умовах страхової медицини.

Оперативно-мережеві показники установ охорони здоров'я, їхнє значення, види і порядок визначення. Штати та система оплати праці в установах охорони здоров'я. Тарифікація медичних працівників і порядок планування фонду заробітної плати. Порядок складання і затвердження кошторисів закладів охорони здоров'я та визначення доходів і видатків за окремими елементами. Економічна і контролююча робота фінансових органів у процесі планування і фінансування видатків на охорону здоров'я.

Роль бюджетів у духовному і фізичному розвитку в Україні. Склад, структура і динаміка видатків на духовний та фізичний розвиток, особливості їхнього планування і фінансування. Порядок планування і фінансування видатків на утримання бюджетних закладів культури (бібліотек, будинків культури тощо) та визначення сум за окремими елементами видатків кошторису. Особливості планування і фінансування видатків на розвиток мистецтва, періодичної преси, видавництва, радіомовлення і телебачення. Економічна і контролююча робота фінансових органів у процесі планування і фінансування видатків на культуру.

Роль бюджетів у розвитку фізичної культури і спорту, державній підтримці олімпійського руху. Склад видатків на фізичну культуру і спорт, особливості їхнього планування і фінансування.

Тема 12. Видатки бюджету на управління та оборону

Фінансові та політичні аспекти видатків держави на оборону. Військова доктрина країни та її вплив на рівень видатків на оборону. Склад і характеристика видатків на оборону, порядок їхнього планування та фінансування.

Система і структура органів управління в Україні та джерела їхнього фінансового забезпечення.

Видатки бюджетів на державне управління, їхній склад і характеристика.

Видатки на утримання органів законодавчої, виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Видатки на судові та правоохоронні органи. Видатки на утримання фінансових, фіскальних і митних органів.

Порядок планування та фінансування видатків бюджетів на управління

Тема 13. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний борг як наслідок існування державного кредиту.

Сутність державного кредиту. Систематизація державного кредиту згідно з критерієм ролі держави у кредитних відносинах. Держава як позичальник і гарант повернення кредиту.

Сутність державного боргу. Обсяг державного боргу. Класифікація державного боргу. Поточний і капітальний борг держави. Зовнішній і внутрішній державний борг. Державний прямиий і державний гарантований борг. Короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий державний борг. Класифікація державного боргу за типами кредитора та боргового зобов'язання. Обслуговування державного боргу.

Функції Державного казначейства України щодо обслуговування державного боргу. Реструктуризація державного боргу.

Методи реструктуризації державного боргу.

Формування та обслуговування гарантованого державного боргу.

Надання гарантій уряду на умовах валютної самоокупності.

Тема 14. Бюджетний контроль

Економічні основи та сутність бюджетного контролю. Мета бюджетного контролю. Функції бюджетного контролю. Об'єкти та суб'єкти бюджетного контролю. Основні принципи діяльності суб'єктів бюджетного контролю.

Форми та види бюджетного контролю. Класифікаційні ознаки ревізії (інспектування). Аудит та його види.

Компетенції суб'єктів бюджетного контролю в Україні. Суб'єкти бюджетного контролю та характеристика їх повноважень.

Відповідальність та заходи впливу за вчинені порушення бюджетного законодавства. Види відповідальності за порушення бюджетного законодавства. Бюджетні правопорушення в залежності від стадій бюджетного процесу.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

Тема 1. Суть фінансів, їх функції і роль

Фінанси як економічна категорія. Історичні аспекти становлення, функціонування та розвитку фінансів. Об'єктивні передумови існування фінансів. Характерні ознаки фінансів, їх суспільне призначення, двоїста сутність фінансів. Фінанси як суспільні, економічні, грошові, розподільчі, фондоутворюючі відносини.

Функції фінансів. Розподільча функція та механізм її дії в ринкових умовах. Первинний і вторинний фінансовий розподіл. Об'єкти і суб'єкти фінансового розподілу.

Контрольна функція фінансів. Суспільне призначення фінансового контролю як форми реалізації контрольної функції фінансів. Дискусійні питання щодо суті і функцій фінансів.

Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями в процесі вартісного розподілу. Фінанси і ціна. Фінанси і заробітна плата. Фінанси і кредит.

Фінансові ресурси, їх суть і призначення. Класифікація фінансових ресурсів. Роль і значення централізованих фондів у забезпеченні загальнодержавних потреб. Децентралізовані фінансові ресурси: суть, склад, роль у фінансуванні потреб розширеного відтворення. Фінансові резерви: види та методи формування. Механізм формування та використання фінансових ресурсів суспільства.

Тема 2. Фінансова система

Суть і поняття фінансової системи країни. Структура фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи.

Типологізація та структуризація фінансових систем за територіальною ознакою і типами економічних систем. Організаційна структура фінансової системи. Внутрішня побудова фінансової системи.

Сфери та ланки фінансових відносин: державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, міжнародні фінанси. Фінансовий ринок як забезпечуюча ланка фінансової системи. Фінансові відносини на світовому ринку.

Тема 3. Фінансова політика та фінансовий механізм

Фінансова політика – складова частина економічної і соціальної політики. Ланки фінансової політики. Фінансова стратегія. Фінансова тактика. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Суть фінансового механізму і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули, санкції. Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.

Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління. Функціональні ланки процесу управління фінансами. Стратегічне й оперативне управління. Функції Президента, законодавчих і виконавчих органів влади та управління в галузі загального керівництва фінансами. Повноваження Міністерства фінансів та його структур у сфері оперативного управління фінансами. Управління фінансами на рівні міністерств, відомств, підприємств, домогосподарств. Автоматизовані системи управління фінансами.

Фінансове планування: суть, принципи, завдання. Етапи і методи фінансового планування. Система фінансових планів, їх характеристика. Зведений баланс фінансових ресурсів держави. Фінансове планування на загальнодержавному, галузевому та територіальному рівнях. Фінансові плани суб'єктів господарювання. Реформування фінансового планування в умовах розвитку ринкових відносин.

Фінансовий контроль. Суть, мета, завдання фінансового контролю. Принципи фінансового контролю. Класифікація фінансового контролю. Види, форми, методи фінансового контролю. Органи фінансового контролю та їх повноваження. Напрями підвищення дієвості фінансового контролю.

Тема 4. Фінанси суб'єктів господарювання

Суть, функції, основи організації фінансів підприємств. Форми фінансування підприємницької діяльності. Класифікація грошових нагромаджень підприємств. Фінанси комерційних підприємств. Комерційний розрахунок і самофінансування. Грошові нагромадження підприємств. Соціально-економічне значення прибутку і порядок його розподілу. Показники рентабельності. Фонди цільового фінансування, що формуються за рахунок прибутку.

Фінанси підприємств різних форм власності, організацій та підприємств, що здійснюють неприбуткову діяльність. Форми й методи фінансового забезпечення установ невиробничої сфери. Кошторисне фінансування бюджетних організацій. Нормування бюджетних асигнувань. Бюджетне фінансування установ освіти, науки, підготовки кадрів, охорони здоров'я, соціального забезпечення. Позабюджетні кошти бюджетних установ, їх види та порядок використання.

Фінанси громадських організацій і благодійних фондів. Джерела фінансування громадських організацій.

Тема 5. Державні фінанси

Державні фінанси як елемент фінансової системи. Склад і структура державних фінансів. Грошові потоки на макроекономічному рівні. Ланки та рівні державних фінансів.

Фінансові ресурси держави. Склад і джерела формування державних доходів. Державні видатки: види, норми та напрями використання.

Державні фінанси у системі економічних важелів. Кейнсіанська теорія бюджетного регулювання економіки. Економічні доктрини «економіки попиту» та «економіки пропозиції», їх вплив на фінансові важелі регулювання соціально-економічних процесів.

Проблеми функціонування державних фінансів в економіках перехідного типу.

Тема 6. Бюджет і бюджетна система

Бюджет як економічна та юридична категорія. Об'єктивні передумови функціонування бюджету держави. Соціально-економічне значення бюджету. Бюджет як економічна категорія. Бюджет як централізований фонд. Бюджет як основний фінансовий план держави. Розподільча і контрольна функції бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання економіки. Доходи бюджету. Видатки бюджету. Бюджетна політика на сучасному етапі.

Структура і принципи побудови бюджетної системи. Поняття бюджетного устрою. Види бюджетів України. Зведений бюджет. Державний бюджет. Бюджети територіальних громад. Розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Бюджетні права органів державної влади і управління. Бюджетне регулювання. Поняття закріплених і регулюючих доходів. Дотації, субсидії, субвенції і їх роль в збалансуванні місцевих бюджетів. Бюджетні резерви.

Роль і призначення бюджетної класифікації. Бюджетна класифікація доходів, видатків бюджету, бюджетного фінансування, державного боргу.

Бюджетний процес. Поняття та основні елементи бюджетного процесу. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду, затвердження державного і місцевих бюджетів. Виконання бюджетів. Складання звітів про виконання державного і місцевих бюджетів та їх затвердження. Касове виконання дохідної й видаткової частин державного і місцевих бюджетів.

Тема 7. Доходи і видатки Державного бюджету

Економічна суть доходів державного бюджету України. Форми і методи мобілізації грошових коштів до бюджету. Класифікація доходів

бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Трансферти.

Соціально-економічна суть видатків бюджету. Напрями використання бюджетних коштів. Видатки державного бюджету на розвиток економіки і науки. Склад і структура бюджетних асигнувань на соціально-культурні заходи і соціальний захист населення. Фінансування потреб національної оборони і державного управління.

Бюджетний дефіцит. Поняття і причини виникнення. Джерела фінансування дефіциту бюджету.

Тема 8. Податки і податкова система

Передумови виникнення і розвитку податків. Економічна сутність податків та їх призначення. Елементи податку. Об'єкти оподаткування. Суб'єкт, платник, носій податку. Джерела сплати податків. Податкова ставка. Податкові пільги.

Класифікація податків. Види податків. Прямі податки. Непрямі податки.

Податкова система: суть, структура, основи побудови. Принципи і методи оподаткування. Податкова політика України на сучасному етапі.

Податок на додану вартість (ПДВ). Соціально-економічна суть ПДВ. Платники, об'єкт, база нарахування податку. Пільги й ставки ПДВ. Порядок обчислення ПДВ до сплати в бюджет.

Механізм справляння акцизного податку.

Платники, об'єкти оподаткування податку на прибуток підприємств. Пільги та ставки податку. Порядок сплати до бюджету.

Основи прибуткового оподаткування населення. Категорії платників податку. Сукупний оподатковуваний дохід як об'єкт оподаткування.

Пільги з податку на доходи з фізичних осіб. Особливості оподаткування доходів громадян. Декларація про доходи громадян. Оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності (єдиний податок).

Платежі за ресурси. Майнове оподаткування.

Місцеві податки і збори.

Інші податкові платежі до бюджету.

Тема 9. Місцеві фінанси

Суть і склад місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у реалізації соціально-економічної політики адміністративно-територіальних формувань.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Місцеві бюджети. Доходи і видатки місцевих бюджетів. Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів. Види неподаткових надходжень до місцевих бюджетів.

Склад і структура місцевих бюджетів. Видатки бюджетів територіальних громад на потреби місцевого самоврядування. Джерела надходжень та основні напрями використання. Фінансові ресурси інших органів місцевого самоврядування.

Децентралізація місцевих бюджетів.

Тема 10. Державні цільові фонди

Цільові державні фонди як складова частина спеціального фонду державного бюджету. Необхідність існування цільових фондів. Види цільових державних фондів.

Пенсійний фонд України: призначення, джерела формування, напрямки використання. Порядок нарахування і сплати обов'язкових страхових внесків (єдиного соціального внеску).

Фонд соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності: призначення, джерела формування, шляхи використання.

Призначення, джерела формування, напрями використання фонду соціального страхування на випадок безробіття.

Фонд загальнообов'язкового соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: призначення, порядок формування та використання.

Тема 11. Державний кредит і державний борг

Економічна суть державного кредиту. Роль державного кредиту у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави й фінансуванні дефіциту бюджету. Взаємозв'язок і відмінності між державним і банківським кредитом.

Види і форми державного кредиту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Державні позики. Державні грошово-речові лотереї. Використання ощадних вкладів для кредитування потреб держави. Державний позиковий фонд.

Класифікація державних позик. Правове оформлення державних позик. Види державних цінних паперів, порядок їх емісії та погашення. Способи коригування державної позикової політики.

Державний борг. Капітальний і поточний державний борг. Причини виникнення і наслідки зростання державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Управління державним боргом.

Тема 12. Страхування і страховий ринок

Економічна необхідність, суть і роль страхування. Фінансові відносини у сфері страхування. Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами і ознакою ризику. Обов'язкове й добровільне страхування, принципи їх реалізації.

Страховий ринок. Поняття страхового ринку та його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми функціонування страхових компаній.

Формування й розвиток страхового ринку в Україні. Державний нагляд за страховою діяльністю. Ліцензування страхової діяльності.

Тема 13. Фінансовий ринок

Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та перерозподілі фінансових ресурсів. Класифікація фінансових ринків. Ринок позичкових капіталів. Ринок цінних паперів. Первинний і вторинний фінансові ринки.

Механізм функціонування фінансового ринку.

Види цінних паперів та їх характеристика. Пайові цінні папери. Боргові цінні папери. Похідні цінні папери. Приватизаційні цінні папери.

Правове регулювання фінансового ринку. Порядок реєстрації та обігу цінних паперів. Діяльність із випуску та організації обігу цінних паперів. Учасники ринку цінних паперів. Емітенти, інвестори та фінансові посередники.

Фондова біржа. Організація роботи фондової біржі. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах. Біржові операції та порядок розрахунків при їх здійсненні.

Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

Тема 14. Міжнародні фінанси

Сутність, призначення та структура міжнародних фінансів. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин. Суб'єкти й види зовнішньоекономічної діяльності. Правові норми регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Міжнародні фінансові операції та їх класифікація. Організація валютно-фінансових відносин.

Валютне регулювання. Валютні обмеження. Використання валютних надходжень. Валютний курс і валютний паритет. Форми і види валютних курсів. Методика встановлення валютного курсу в Україні. Конвертованість валют.

Види і форми міжнародних розрахунково-кредитних відносин. Фінансова діяльність міжнародних організацій. Міжнародні фінансові інститути, їх завдання і сфери діяльності.

Світовий фінансовий ринок. Валютні ринки. Поняття і види валютних ринків. Правове регулювання діяльності міжбанківської валютної біржі. Організація і порядок роботи біржового валютного ринку. Розвиток валютного ринку в Україні.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Тема 1. Економічна сутність та функції податків

Податки як економічна, фінансова категорія. Специфічні ознаки податків, їх характеристика. Матеріальна основа податків. Податки - головне джерело надходжень до бюджетної системи. Форми організації податкових відносин. Визначення податків, податкових і соціальних зборів.

Функції податків як прояв їх сутності. Фіскальна і регулююча функції податків, їх зміст. Соціальна функція податків.

Об'єктивна необхідність податків. Умови і причини функціонування податків. Роль держави у виникненні, розвитку та використанні податків.

Значення податків. Роль податків у перерозподілі національного доходу. Об'єктивні та суб'єктивні передумови виникнення податків. Теоретичні концепції податків (антициклічна, антиінфляційна, неоконсервативна).

Тема 2. Класифікація податків

Основні види податків, що застосовуються на території України. Загальнодержавні податки та їх місце в механізмі регулювання макроекономічних пропорцій.

Місцеві податки та збори.

Пряме та непряме оподаткування. Види прямого оподаткування і його роль у системі фінансового регулювання. Види непрямих податків, їхні переваги та недоліки. Проблеми співвідношення прямих та непрямих податків.

Тема 3. Податкова система і податкова політика

Поняття податкової системи. Принципи побудови та критерії оцінки податкової системи. Сучасні податкові системи, їх загальна характеристика. Склад та структура податкової системи України. Основні етапи становлення податкової системи України. Порівняльна характеристика реформування податкових систем у країнах СНД.

Податкова політика держави та її напрямки. Податкова політика в державному регулюванні економіки. Концепції податкової політики. Системність у побудові податкової політики. Основи системного підходу: взаємозв'язок функцій податків, оптимальне співвідношення прямих і непрямих податків.

Податкова політика України на сучасному етапі, її основні тенденції, умови успішної реалізації, аналіз результатів.

Напрями податкової реформи, зміст і характеристика. Формування законодавчої бази.

Податкове право, його значення в податковій політиці. Джерела податкового права.

Сучасні методи податкового регулювання соціально-економічних процесів. Якісна характеристика податкових методів регулювання економіки.

Сутність податкового механізму, його структура. Умови ефективності податкового механізму.

Тема 4. Елементи системи оподаткування.

Елементи податку. Структура елементів податку. Функціональні елементи податку. Організаційні елементи податку.

Суб'єкти оподаткування: платники податків, податкові агенти, носії податків.

Платники податків, їх класифікація. Облік платників податків. Обов'язки та права платників податків.

Об'єкт оподаткування. Правові підстави виникнення податкового обов'язку. Предмет оподаткування.

База оподаткування. Масштаб та одиниця бази оподаткування. Методи визначення бази оподаткування. Формула визначення бази оподаткування.

Ставки податку. Диференціація ставок податку. Методи встановлення ставок податку. Структура ставок податку.

Порядок обчислення податкових зобов'язань. Податкове зобов'язання і формула його обчислення. Способи обчислення податкових зобов'язань. Строки обчислення податкових зобов'язань. Класифікація осіб, зобов'язаних обчислювати податкові зобов'язання. Методи обчислення податкових зобов'язань.

Податкові пільги. Механізм встановлення пільг. Сфера дії пільг. Період дії пільг. Територія дії пільг. Процедура надання пільг.

Порядок декларування податкових зобов'язань. Податкова декларація. Узгоджене податкове зобов'язання. Способи декларування податкових зобов'язань. Строки декларування податкових зобов'язань. Податковий період. Подовження строків декларування податкових зобов'язань. Місце декларування податкових зобов'язань.

Порядок погашення податкових зобов'язань. Способи погашення податкових зобов'язань. Строки погашення податкових зобов'язань.

Подовження строків погашення податкових зобов'язань. Місце погашення податкових зобов'язань.

Тема 5. Державна фіскальна служба України

Органи державної фіскальної служби України. Структура фіскальної служби України. Організаційна структура державної фіскальної служби в Україні. Функції Державної фіскальної служби України та її завдання. Функції середнього та базового рівня Державної податкової служби. Права органів Державної податкової служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права.

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб

Основні принципи побудови податку на доходи фізичних осіб. Елементи податку: суб'єкти та об'єкти оподаткування, предмет оподаткування, загальні засади формування бази оподаткування, система ставок оподаткування, система пільг з податку; характеристика окремих елементів.

Категорії суб'єктів та об'єктів оподаткування, режими оподаткування різних категорій.

Податок на доходи фізичних осіб у проектах та концепціях Податкового кодексу України.

Оподаткування доходів, одержаних за основним місцем роботи і прирівняних до них доходів. Особливості визначення об'єкта оподаткування та формування бази оподаткування: суми виплат, що не включаються до сукупного річного оподатковуваного доходу; суми виплат, на які зменшується дохід з метою оподаткування. Ставки податку.

Особливості оподаткування доходів, одержаних не за місцем основної роботи та прирівняних до них доходів.

Особливості оподаткування доходів, одержаних від здійснення підприємницької діяльності без утворення юридичної особи (фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності). .

Річний перерахунок сум прибуткового податку: порядок, алгоритм та терміни проведення, документальне оформлення річних перерахунків.

Особливості оподаткування доходів нерезидентів та негромадян - резидентів України.

Декларування доходів фізичних осіб. Категорії платників, що зобов'язані декларувати свої доходи. Форми податкових декларацій в Україні, їх структура. Порядок заповнення та терміни подання декларацій про доходи для різних категорій платників.

Тема 7. Податок на прибуток підприємств

Роль і значення податку на прибуток підприємств у формуванні доходів бюджетів, регулюванні доходів підприємств різних форм власності, стабілізації економіки і грошового обігу.

Економічна сутність податку на прибуток підприємств. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Валові доходи платників податку. Валові витрати платників податку. Порядок обчислення амортизаційних відрахувань.

Механізм розрахунку та порядок сплати податку на прибуток. Складання декларації з податку на прибуток. Податковий період та терміни сплати податку на прибуток.

Ставки податку. Пільги при оподаткуванні прибутку підприємств.

Безнадійна фінансова заборгованість та її відображення в системі оподаткування прибутку.

Зворотна і безповоротна фінансова допомога.

Граничний залік та методика його визначення згідно з чинним законодавством України.

Тема 8. Податок на додану вартість

Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток. Соціально-економічне значення податку на додану вартість та його місце в непрямому оподаткуванні України. Поняття доданої вартості, методи її обчислення.

Платники податку та порядок їх реєстрації. Об'єкт оподаткування. Дата виникнення податкових зобов'язань. Ставки податку. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою. Операції, що не є об'єктом оподаткування. Операції, звільнені від оподаткування.

Поняття бази оподаткування податку на додану вартість. Податкове зобов'язання. Податковий кредит.

Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або автоматичному відшкодуванню з бюджету та строки проведення розрахунків.

Звітний податковий період. Порядок визначення суми податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України.

Податкова накладна як основний звітний податковий документ. Порядок складання податкової накладної. Порядок подання податкової

декларації з податку на додану вартість до державного податкового органу. Методика складання декларації з податку на додану вартість.

Тема 9. Акцизний податок

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Історія його введення в Україні. Акцизний податок в системі непрямого оподаткування.

Платники акцизного податку. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком. Підакцизні товари та ставки податку.

Дата виникнення податкових зобов'язань. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України. Порядок визначення сум і строки сплати податку.

Особливості обчислення та сплати податку з тютюнових виробів і алкогольних напоїв. Акцизні марки на алкогольні напої та тютюнові вироби. Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

Складення та подання декларації з акцизного податку. Контроль за сплатою податку. Акцизні склади.

Тема 10. Мито

Економічне обґрунтування та особливості митного оподаткування. Сутність мита. Класифікація видів мита. Платники мита. Об'єкти оподаткування митом. База оподаткування митом. Ставки податку. Диференціація ставок мита за способом нарахування. Диференціація ставок мита за країною походження.

Порядок обчислення податкових зобов'язань. Обчислення податкових зобов'язань за адвалерними ставками. Обчислення податкових зобов'язань за специфічними ставками.

Податкові пільги з мита: пільги з мита у формі вилучення з об'єкта оподаткування, пільги зі зниження ставок мита.

Декларування і погашення податкових зобов'язань з мита.

Тема 11. Рентна плата

Підстави і мета встановлення плати за ресурси та послуги. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Плата за ресурси як інструмент впливу на економічне і раціональне використання ресурсів.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Платники та об'єкт оподаткування рентної плати. Ставки рентної плати. Порядок обчислення, перерахунку та сплати рентної плати.

Рентна плата за спеціальне використання води. Платники та об'єкт оподаткування. Ставки та порядок обчислення рентної плати. Особливості обчислення рентної плати при встановленні лімітів використання води. Порядок сплати рентної плати.

Рентна плата за користування надрами. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники рентної плати. Об'єкт оподаткування та ставки. Порядок обчислення та сплати.

Тема 12. Екологічний податок.

Платники податку та податкові агенти. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів. Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк. Порядок обчислення, подання податкової звітності та сплати податку.

Тема 13. Місцеві податки та збори

Місцеві податки та збори в Україні: економічна сутність та значення. Нормативно-правова база місцевого оподаткування в Україні. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо встановлення місцевих податків та зборів в Україні.

Види місцевих податків та зборів в Україні. Характеристика окремих видів місцевих податків і зборів та їх елементи: суб'єкти, об'єкти та предмет оподаткування, ставки. Порядок сплати і перерахування місцевих податків та зборів до бюджетів. Пільги щодо місцевого оподаткування. Відповідальність платників за сплату місцевих податків та зборів.

Тема 14. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Перелік юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які мають право перейти на сплату єдиного податку. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок.

Особливості у нарахуванні й сплаті єдиного податку для юридичних осіб. Ставки єдиного податку для суб'єктів підприємницької діяльності - юридичних осіб. Строки й порядок сплати та подання розрахунків для юридичних осіб.

Особливості у нарахуванні й сплаті єдиного податку для фізичних осіб. Ставка єдиного податку для суб'єктів підприємницької діяльності - фізичних осіб. Строки й порядок сплати та подання розрахунків для фізичних осіб.

Відповідальність платників єдиного податку.

Тема 15. Ухилення від податків та їх перекладання

Види ухилення від податків. Легалізовані методи ухилення: штучне збільшення витрат виробництва, прискорена амортизація, пільгове оподаткування, вкладання коштів в цінні папери, благодійні фонди і т.д. Протизаконне приховування доходів. Межі ухилення від податків.

Сутність та напрями перекладання податків. Перекладання непрямих податків. Перекладання прямих податків. Фактори, які впливають на процес і результати перекладання податків.

Ухилення від податків та проблеми подвійного оподаткування. Особливості оподаткування у сфері міжнародного бізнесу. Прояви подвійного оподаткування.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ»

Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування

Природа і еволюція страхування. Сутність страхування, значення страхового захисту. Зміст страхування як економічної категорії.

Принципи функціонування страхової системи: вільний вибір страхувальником страховика, страховиком – виду страхування; страховий ризик; страховий інтерес; максимальна сумлінність; відшкодування в межах реально завданих збитків; франшиза; суброгація; контрибуція; співстрахування і перестрахування; диверсифікація.

Функції страхування: ризикова, створення і використання страхових резервів, формування страхових резерві, заощадження коштів, превентивна, інвестиційна. Роль страхування в економічній системі суспільства. Страховий фонд та його форми. Страховики і страхувальники. Головні напрями прояву позитивного впливу страхування в ринковій економіці. Закон України «Про страхування»

Тема 2. Класифікація страхування

Класифікація страхування за об'єктами та видами небезпек. Найістотніші класифікаційні ознаки. Історичні ознаки. Економічні: сфера діяльності, спеціалізація; об'єкти страхування; рід небезпек; статус страхувальника; статус страховика. Юридичні: за вимогами міжнародних угод і внутрішнього законодавства; за формою проведення.

Галузі, підгалузі та види старування. Форми страхування: добровільне, обов'язкове. Їх принципи. Системи страхування: страхування за дійсною вартістю майна, страхування за системою пропорційної відповідальності, страхування за системою першого ризику, страхування за системою «дробової частини», страхування за відновною вартістю.

Франшиза умовна. Франшиза безумовна. Розвиток форм і видів страхування в умовах ринкової економіки.

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання

Природа ризику. Класифікація ризиків. Роль ризику в страхуванні. Ризикові обставини. Страхові і нестрахові ризики. Вірогідність ризику. Загальна оцінка: частота настання події у певному місці та часі; величина збитків, тобто величина від'ємного відхилення фактичного результату від очікуваного. Типи ймовірностей: математична(апріорна), статистична (апостеріорна), експертна (естиматична).

Страховий випадок. Актуарні розрахунки. Тарифна ставка: структура та методи розрахунку. Визначення тарифів за новими видами страхування.

Суть та види страхових премій: за своїм призначенням, за характером ризиків, за формою сплати страхових внесків, за часом сплати страхових премій, залежно від того, як страхові платежі відображаються в балансі страховика; за величиною; залежно від способу нарахування. Відповідальність страховика.

Тема 4. Страховий ринок

Страхування як форма економічних відносин. Необхідність та соціально-економічна природа страхового ринку. Структура страхового ринку: інституціональна, територіальна, галузева та організаційна. Класифікація суб'єктів і об'єктів страхового ринку та його сегментація. Формування страхового ринку – стратегічний фактор капіталоутворення.

Внутрішня система та зовнішнє середовище страхового ринку. Внутрішня структура: страхові продукти, система організації продажів страхових полісів та формування попиту на страхові продукти, гнучка система тарифів, власна інфраструктура страховика, матеріальні, фінансові, людські ресурси, ліквідність страхового фонду.

Зовнішнє середовище: ринковий попит, конкуренція, ноу-хау страхових послуг, інфраструктура страхового ринку, чисельність населення, його вікова та статева структура, сезонні міграції, купівельна спроможність населення. Антимонопольні заходи держави та створення конкурентного середовища на страховому ринку.

Тема 5. Страхова організація

Умови та порядок створення страховика. Загальні умови функціонування страхових компаній. Спеціалізація страховика. Правове оформлення відносин страхових партнерів. Форми організації страхової діяльності.

Договір страхування. Правила страхування. Укладання договору відповідно до правил страхування. Початок дії договору страхування. Права та обов'язки сторін в договорі страхування (страховика та страхувальника). Валюта страхування. Зміна страхувальника – громадянина в договорі.

Наслідки втрати страхувальником прав юридичної особи, дієздатності. Порядок і умови виплати страхових сум і страхового відшкодування. Відмова у виплаті страхових сум (страхового відшкодування).

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності

Державний нагляд за страховою діяльністю. Функції органу державного

нагляду за страховою діяльністю: ведення єдиного державного реєстру страховиків, видача ліцензій на здійснення страхової діяльності, контроль за платоспроможністю страховиків щодо виконання ними страхових обов'язків перед страхувальниками, встановлення правил формування, розміщення та обліку страхових резервів, розробка нормативних і методичних документів з питань страхової діяльності, узагальнення практики страхової діяльності, участь у здійсненні заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації кадрів для страхової діяльності.

Тема 7. Особисте страхування

Галузь особистого страхування в класифікації страхування. Склад особистого страхування: страхування життя, страхування від нещасних випадків, страхування додаткової пенсії, добровільне медичне страхування, страхування від нещасних випадків на транспорті.

Змішане страхування життя: страхуванні дітей, страхування до вступу в шлюб та страхування від нещасних випадків: індивідуальне страхування, страхування школярів, страхування робітників та службовців за рахунок засобів підприємства, обов'язкове страхування пасажирів повітряного, водного, залізничного та автомобільного транспорту.

Обчислення тарифів страхування життя й вплив на обсяг виплати страхових сум окремих факторів. Страхові виплати у зв'язку з дожиттям до певної події. Страхова відповідальність після настання нещасних випадків.

Тема 8. Майнове страхування

Об'єкти та умови обов'язкового і добровільного страхування майна громадян. Різновиди обов'язкового страхування майна: страхування авіаційних суден та обов'язкове страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень в сільськогосподарських підприємствах.

Причини, коли страхуються можливі збитки при добровільному страхуванні майна підприємств: стихійне лихо, вибух парових котлів, газосховищ, газопроводів, машин та інших аналогічних об'єктів, пошкодження застрахованого майна в результаті аварії водопроводу, каналізаційної та опалювальної системи, систем гасіння пожеж, крадіжка зі зломом та грабунку, биття скла, дзеркал, вітрин та інших причин за домовленістю сторін.

Визначення страхової суми, платежів і обсягів страхового відшкодування. Оцінка збитку після настання страхового випадку. Страхове забезпечення майна, що знаходиться в особистій власності. Страховий захист майна підприємств і організацій. Сільськогосподарське страхування та його специфіка.

Тема 9. Страхування відповідальності

Об'єкти страхування відповідальності. Структура страхування відповідальності: страхування відповідальності власників транспортних засобів, страхування професійної відповідальності, страхування відповідальності підприємця, страхування відповідальності інвестора, страхування кредитів, страхування депозитів тощо.

Права й обов'язки партнерів у страхуванні цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Суб'єкти обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів: страховики (страхові компанії), моторне (транспортне) страхове бюро, страхувальники (власники транспортних засобів), юридичні та фізичні особи, яким заподіяна шкода транспортним засобом внаслідок дорожньо–транспортної пригоди.

Припинення дії договору обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Страхування професійної відповідальності. Страхування кредитних ризиків.

Тема 10. Перестраховання і співстраховання

Перестраховання в системі управління страховим бізнесом. Функції перестраховання: вторинний перерозподіл ризику, перестраховання дає змогу брати на страхування дуже дорогі та унікальні ризики, сприяє запровадженню та поширенню нових видів страхування, створює умови для формування однорідного збалансованого портфеля, який необхідний страховику для надійного контролю своєї середньо- та довгострокової політики. Договори перестраховання.

Цедент та цесіонарій. Види договорів за способом взаємозобов'язань цедента та цесіонарія: факультативні, облігаторні, факультативно-облігаторні. Пропорційні перестраховальні операції. Договори при пропорційному страхуванні: квотні, ексцедентні, квотно-ексцедентні.

Непропорційне перестраховання. Формування перестраховального ринку в Україні. Співстраховання, механізм його проведення. Ознаки співстраховання: перестраховальні пули (пули страхування та пули перестраховання). Завдання, які вирішуються шляхом створення пулу.

Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика.

Фінансовий оборот страхової компанії. Доходи та витрати страховика. Доходи від страхової діяльності: зароблені страхові платежі за договорами страхування та перестраховання, комісійні винагороди за перестраховання, частки від страхових сум та страхових відшкодувань, сплачені перестраховиками, повернуті суми із централізованих страхових резервів,

повернуті суми технічних резервів. Доходи від інвестиційної діяльності та розміщення тимчасово вільних коштів. доходи від інших операцій.

Структура витрат страховика, які утворюють собівартість страхових послуг: витрати на виплату страхових сум та страхових відшкодувань, відрахування в централізовані страхові резервні фонди, відрахування в технічні резерви, витрати на проведення страхування, інші витрати.

Прибуток страховика. Страхові операції та їх фінансова результативність. Управління грошовими потоками страховика.

Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії

Менеджмент фінансових результатів страхової діяльності. Орієнтація на фінансову стабільність страхових операцій.

Планування в страховій компанії. Оцінка фінансових результатів діяльності страховика. Загальний показник результативності діяльності страховика: валовий дохід. Складові валового доходу: прибуток від страхових операцій (прибуток у тарифах, економія витрат на ведення справи, економія на управлінських витратах), прибуток від діяльності із страхування життя, прибуток від інвестування та розміщення тимчасово вільних коштів. Показник рівня доходності (рентабельність).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

- 1 Тестування триває 1 годину (60 хвилин).
- 2 Білет письмового тестування з фахових дисциплін складається з 50 закритих тестових завдань. Вступнику потрібно обрати лише одну правильну (найбільш повну) відповідь.
- 3 Якщо відповідь на тест надана правильно, то виставляється максимальний бал (4 бали).
- 4 Якщо відповідь на тестові завдання є неправильною, то виставляється 0 балів.
- 5 Максимальна сума балів, яку може набрати абітурієнт, складає 200.
- 6 Мінімальна сума балів з випробування дорівнює 100.
- 7 Факт ознайомлення вступника з правилами проведення тестування та інструкцією засвідчується його особистим підписом на обкладинці бланку тестових завдань. Будь-які позначки на бланку тестових завдань, які можуть дешифрувати роботу вступникові робити суворо заборонено.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДИСЦИПЛІНА «ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Основна література

1. Венгер В., Коваленко Д. *Фінанси, гроші та кредит. Теорія та практика.* 2019. 578 с.
2. Вовчак О. Д. *Гроші та кредит: навч. посібник К. : Центр учбової літератури.* 2019. 360 с.
3. *Гроші та кредит. Практикум: навч. посіб. / уклад.: Ю. О. Єрешко, М. М. Дученко, І. М. Крейдич. К.: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 52 с.*
4. *Гроші та кредит: підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль. ТНЕУ. 2018. 892 с.*
5. Коваленко Д. І. *Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2019. 352 с.*
6. Про Національний банк України. Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-ХІУ URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
7. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні. Закон України від 05.04.2001 р. №2346-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
8. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб. Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
9. Щетинін А.І. *Гроші і кредит. К.: ЦУЛ. 2019. 438 с.*

Додаткова література

10. Батракова Т. І. Електронні гроші в платіжній системі України. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки.* 2018. №4. С. 104-109.
11. Кіссе А. І. *Гроші і фінансова поведінка як світосприйняття. Наукове пізнання: методологія та технологія. Філософія.* 2019. Вип. 1. С. 44-50.
12. Міщенко В.І., Льон І.М. *Роль монетарного регулювання у стимулюванні економічного розвитку. Фінанси України.* 2017. № 4. С. 75 – 93.
13. Міщенко В.І., Науменкова С.В., Льон І.М. *Світові тенденції монетизації економіки. Фінанси України.* 2017. № 9. С. 53–74.
14. Никифорчук В. Д. Електронні гроші у сфері фінансово-банківських злочинів: проблематика та визначення. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ.* 2018. № 2. С. 158-171.
15. Рязанова Н. С. *Фінанси як вихідна детермінанта процесу реалізації енерго-інформаційної сутності вартості. Фінанси України.* 2020. № 4. С. 52-63.
16. Шишкіна Є. Приватні паперові гроші в українських містах доби революції 1917–1921 рр.: джерелознавча критика за зовнішніми ознаками. *Місто: історія, культура, суспільство.* 2019. № 1. С. 53-64

Інтернет-ресурси

17. Асоціація українських банків. URL: <https://aub.org.ua/>
18. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
19. Український кредитно-банківський союз. URL: <https://ukbs.org.ua/>
20. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

ДИСЦИПЛІНА «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

Основна література

1. Бюджетна система: підручник / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019
2. *Бюджетна система: тенденції розвитку / [В.М. Мазярчук та ін.]; під ред. В.М. Мазярчука. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с.*
3. *Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Дема Д. І., Шубенко І. А., Фещенко Н. М. Бюджетна система: підручник. За заг. ред. Д. І. Деми. Житомир: Житомирський національний агроєкологічний університет, 2019. 396 с.
5. *Замкова Н.Л., Гнидюк І.В., Романовська Ю.А. Державні фінанси: Навчальний посібник. Вінниця: Видавничий редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. 468 с. Навчальний посібник*
6. *Замкова Н.Л., Гнидюк І.В., Романовська Ю.А. та ін. Місцеві фінанси: навчальний посібник; за ред. Н.Л. Замкової. Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2016. 412 с.*
7. Слободянюк Н.О. Бюджетна система [Текст]: конспект лекцій / Н.О. Слободянюк // ДонНУЕТ. Кривий Ріг, 2016. 312 с.
8. *Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». К., 2017. 184 с*

Додаткова література

9. *Боголіб Т. М. Бюджетна система України: нова реальність та глобальні виклики. Економічний часопис-XXI. 2016. № 1–2. С. 41–43.*
10. *Замкова Н., Гнидюк І. Фінансова політика субнаціонального рівня. Вісник КНТЕУ. 2020. №3. С. 66-78. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2020/03/06.pdf>*
11. *Клименко К.В. Напрями реформування фінансової системи України в контексті антикризового регулювання. Фінанси України. 2015. №7. С.75-85.*
12. *Павелко А. В., Чугунов І. Я. Бюджетна політика економічного розвитку. Вісн. Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. 2015. № 2. С. 64–73.*

13. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 №1602 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

14. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 №1621 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>.

15. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.97 р. № 280/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

16. Сідельникова Л.П. Ефективність податкових джерел формування бюджетних ресурсів держави. *Фінанси України*. 2015. №9. С. 45-60

17. Слободянюк Н.О. Реформування системи міжбюджетних відносин в контексті процесів децентралізації в Україні. Економічні та соціальні перспективи децентралізації в Україні: [колективна монографія за ред. Ю.З.Драчука]. Дніпропетровськ: НГУ, 2016. Розділ. 1. С. 32-45.

Інтернет-ресурси

18. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

19. Державна Казначейська служба України URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

20. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> <http://sfs.gov.ua/>

21. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>

22. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/>

23. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

24. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

21. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>

25. Ціна держави. URL: <https://cost.ua/ru/>

ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСИ»

Основна література

1. Гнидюк І. В., Романовська Ю. А., Маршук Л. М. *Фінанси : опорний конспект лекцій*. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 130 с.

2. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. *Національні фінанси: Підручник*. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.

3. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. *Фінанси: Підручник*. К., 2019. 656 с.

4. *Державне фінансове регулювання економічних перетворень : монографія / за заг. ред. А. А. Мазаракі ; [І. Я. Чугунов, А. В. Павелко, Т. В. Канєва, М. В. Тарасюк та ін.]*. К. : КНТЕУ, 2015. 376 с.

5. *Замкова Н.Л., Гнидюк І.В., Романовська Ю.А. Державні фінанси: Навчальний посібник. Вінниця: Видавничий редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. 468 с. Навчальний посібник*
6. *Онищенко В.О. Фінансів: державні, корпоративні, міжнародні. К.: ЦУЛ. 2019. 572 с.*
7. *Онищенко В. О., Бережна А. Ю., Птащенко Л. О., Чичкало-Кондрацька І. Б. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) : підручник. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2015. URL: <http://10.0.2.150/docs/CUL/Finansy 2015.pdf>.*
8. *Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : навч. посібник / за ред. О. Я. Стойка. К. : Алерта, 2014. 432 с.*
9. *Федосов В.М. Теорія фінансів. К.: ЦУЛ. 2017. 572 с.*
10. *Фінанси : навч. посібник / за наук. ред. А. В. Базиліук; [А. В. Базиліук, І. В. Горобінська, О. В. Жулин, І. О. Карлова та ін.]. К. : Кондор. 2014. 348 с.*

Додаткова література

11. *Карлін М. І. Світові офшорні центри : навч. посібник. К. : Кондор, 2015. 424 с.*
12. *Кремень О. І., Кремень В. М. Фінанси : навч. посібник. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2018. URL: http://10.0.2.150/docs/CUL/Finansy_Kremen_2018.pdf.*
13. *Мироненко М. Ю., Матвійчук В. І., Ковальова О. М., Пізняк Т. І., Янчук Т. В. Фінансово-економічний механізм регіонального розвитку України в умовах адміністративно-територіальної реформи : колективна монографія / за ред. М. Ю. Мироненка. Kosice : Published by Academic Society of Michal Baludansky (ASMIBA), 2017. 264 с.*
14. *Ситник Г. В. Фінанси торгівлі : монографія. К. : КНТЕУ, 2014. 672 с.*

Інтернет-ресурси

15. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
16. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
17. Національний банк України. URL: <http://www.bank.dov.ua>
18. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

ДИСЦИПЛІНА «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Основна література

1. *Воронська О.О. Податки в Україні: від теорії до практики. Навчальний курс. Акцент ПП. 2018. 464 с.*
2. *Місцеві фінанси: навчальний посібник / Замкова Н.Л., Гнидюк І.В., Романовська Ю.А., Мироненко М.Ю. Поліщук О.А., Нікітішин А.О., Цехановський І.Л., Британська Н.Н. Вінниця: Видавничо-редакційний центр ВТЕІ КНТЕУ, 2016. 398 с.*

3. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень : монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 480 с.

4. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

5. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV. URL: www.rada.gov.ua.

Додаткова література

6. Каламбет С. В., Ткаченко В. Є. Податки як інструмент вирівнювання фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання. *Економіка та суспільство*. 2016. № 5. С. 350–356.

7. Качула С.В. Державна фінансова політика соціального розвитку: монографія. Київ: КНТЕУ, 2019. 424 с.

8. Лисяк Л. В., Сук М. Т. Податкова політика розвинених країн та можливості її адаптації в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 4 (15). С.210-214.

9. Нікітішин А. О., Громова А. Є Податкова система України: опорний конспект лекцій. Ч. 1. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017.

10. Нікітішин А. О. Індикатори інституційних змін у податковій системі України. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 1. С.93-108.

11. Сідельникова Л.П. Податковий механізм забезпечення сталого розвитку держави та регіонів. *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції*. 2018. № 29 (18). Том 2. С. 50–55.

12. Сідельникова Л.П. Фіскальний потенціал податкової системи у механізмі регулювання економічного розвитку. *Приазовський економічний вісник*. 2019. № 5 (16). С. 317–323.

13. Чугунов І. Я., Нікітішин А. О. Податкова безпека держави. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2019. № 4. С. 31–41.

Інтернет-ресурси.

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.

6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

ДИСЦИПЛІНА «СТРАХУВАННЯ»

Основна література

1. Внукова Н.М. *Страховання: теорія та практика: навчально-методичний посібник рекомендовано Мін. освіти*. Х.: Бурун Книга, 2018. 376 с.
2. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. *Страховання: навчальний посібник*. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с..
3. Лібанова. О. *Соціальне страхування. Ринок праці та соціальний захист: навч. посібник*. К.: Основи, 2017. С.413–465.
4. *Машина Н.І. Міжнародне страхування: навчальний посібник*. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 504 с.
5. *Основи довгострокового страхування: навчальний посібник*. К.: Алерта, 2018. 444 с.
6. Плиса В. Й. *Страховання: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене*. К: Каравела, 2019. 512 с.
7. *Плиса В.Й. Страховання: підручник*. К.: Каравела, 2018.472с.
8. *Про внесення змін до Закону України «Про страхування»: Закон України від 4 жовт. 2001 р. № 2745-14 URL:*
9. *Про страхування: Закон України від 7 берез. 1996 р. 85/96-вр, редакція від 30 лип. 2010 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/*
10. Ткаченко Н.В. *Страховання: навчальний посібник*. К.: Ліра-К, 2017. 376с

Додаткова література

11. *Європейські студії у фінансах : навч. посіб.* / І. О. Школьник, А. Ю. Семенов, В. М. Кремень та ін.; за заг. ред. І. О. Школьника, А. Ю. Семенова. Суми : Сумський державний університет, 2017. 214 с.
12. Кнейслер О. В., Шупа Л. З. *Медичне страхування в Україні: реалії функціонування та перспективи розвитку: монографія / за ред. О. В. Кнейслер*. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 192 с.
13. Лісовська О.О. *Прогнозування основних показників діяльності на ринку медичних страхових послуг в Україні*. БІЗНЕС ІНФОРМ. №5. 2019. С. 117-122.
14. *Свіржський Б. Страхівка за шкоду, заподіяну в зоні АТО: реальність чи примара. Все про бухгалтерський облік. 2014. №77. С. 13-16.*
15. *Страховий ринок України: підсумки 9 місяців 2019 року. Звіт Нацкомфінпослуг. 2019. №4. С.4-13.*
16. *Супрун А.А., Хлівний В.К. Страховий ринок України в умовах системної кризи. Фінанси України. 2013. №9. С.68-75.*
17. Шірінян Л.В., Шірінян А.А. *Ключові показники ефективності функціонування страхового ринку для держави*. БІЗНЕС ІНФОРМ. №8. 2019. С. 158 – 164.

18. Шумелда Я. Страхування: навчальний посібник вид. 2-ге доп. і перероб. Тернопіль: Джура, 2016. 296 с. 26. Яворська Т.В. Страхові послуги: навчальний посібник. К.: Знання, 2016. 350 с.

Інтернет-ресурси

19. Верховна ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

20. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

21. Журнал «Страхова справа». URL: <http://www.forinsurer.com>

22. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

УХВАЛИЛИ

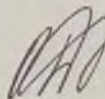
Завідувач кафедри фінансів

І. Гнидюк

ПОГОДЖЕНО

Голова фахової
атестаційної комісії

О. Дзюба

Начальник навчально-
методичного відділу

Т. Шевчук